65ste Jaargang No. 5318 — DAGBLAD — Donderdag 15 Januari 1948

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Arabische druk op Palestina wordt sterker

Mogelijke invasie op 15 Februari

Truman vraagt weer om anti-inflatiemaatregelen

Gandhi is bedroefd

GANDHI VAST.

Een verbazendwekkend geestelijke drama speelt zich momenteel in India af, alwaar de alom bekende Gandhi voor de zoveelste maal aan het vasten is gegaan. Misschien zal het ditmaal wel zijn dood betekenen. Gandhi vast momenteel voor de vrede onder de dominions van India, ne ons bestrijden. Deze vasten van Gandhi kan zeer grote en nadelige alwaar de Hindus de Pakistanlige gevolgen met zich mede brengen voor de Mohammedanen.

GANDHI

mij of wetteloosheid.

Voor de Westerse wereld zijn deze tactieken erg vreemd, doch men moet niet vergeten dat Gandhi door millioenen landgenoten ondersteund wordt en dat hij zelfs als een heilig man beschouwd wordt. Dit wordt thans weder bewezen, als wij nagaan dat in de grote steden zoals Calcutta, Bombay en Madras stakingen zijn uitgebroken, toen Gandhi proclameerde dat hij aan het vasten zou gaan. Gandhi's ontroerende woorden waren: „Gij moet kiezen tussen Gandhi en wetteloosheid. Gij kunt niet beiden tegelijk hebben".

Gandhi moet inderdaad een heilig man zijn, om Wall Street en de stad van Londen te doen schudden. Doch in India zelf heeft hij nog wel groter invloed en dit strekt zich niet alleen onder zijn eigen volk, de Hindus uit. Alvorens hij aan het vasten is gegaan, ontving Gandhi in de tuin van een zijner vrienden, een millionnair, delegaties der Hindus, Sikhis en Moslims, die hem kwamen vragen, om het volk nog 15 dagen de tijd te geven. Met het hoofd schuddend antwoordde Gandhi ontkennend, zeggende: „Het leven heeft noch waarde noch attractie, wanneer er geen vrede en liefde heerst". Deze ontroerende woorden brachten velen aanwezigen aan het huilen.

Gandhi, die het meest dan welk individue ook ter wereld, gevochten heeft voor de onafhankelijkheid van India, stelt zijn leven weder in gevaar en thans misschien voor de laatste maal, daar hij erg zielig en vermoeid is.

Inderdaad is het belangrijk melding te doen, dat Gandhi in zijn gebeden, zowel uit de Mohammedaanse Koran, als uit de Syrische Bijbel en de Vedas der Hindoes gebeden heeft.

Hierin zien wij de echte Gandhi, die het met alle godsdiensten goed meent.

Welke is nu het gevaar, welke de Mahatma door zijn leven te wagen, wij teniet doen? De toestand wordt momenteel ingewikkelder, doch in wezen is het een voortvloeiing van de godsdienstige conflicten die India reeds eeuwen en eeuwen plagen.

De twee nieuwe dominions zijn gebouwd op politieke, religieuze en rassen verschillen, en deze moeilijkheden worden nu verzwaard door het banen ener weg tussen deze twee onafhankelijke staten. Een der twistgeschillen gaat om de staat Kashmir, wier bevolking het merendeel uit Moslems bestaat, doch de Hindoe Maharajah tracht deze staat bij India te voegen. Mohammedaanse stammen uit Pakistan hebben een invasie gedaan in Kashmir en er ontwikkelde een hevige strijd tussen Mohammedanen en Hindoe. De India is bovendien zeer rijk en heeft vele grote industrieën. Het is te begrijpen, dat Pakistan, die het veel armer heeft, afgunstig naar India opziet. Deze verhoudingen wekken afgunst en haat, zodat er dikwijls botsingen ontstaan tussen de verschillende groepen.

Verschillende waarnemers geloven dat er slechts een ware oplossing mogelijk is. Deze oplossing is wel het vormen van federale regering, wat Engeland reeds gepoogd heeft te doen. Of Gandhi dood gaat of blijft leven, het zal niets ter zake doen. De strijd blijft voortduren. De grote vrees die momenteel in India heerst is wel voor het geval Gandhi komt te sterven.

De niet-Mohammedanen zullen de Mohammedanen hiervoor aansprakelijk stellen en waarschijnlijk zullen zij dan zich met ongeëvenaarde hartstocht wreken.

DE ASSEMBLEE HEROPEND.

De communistische voorzitter van de Franse Assemblee, Marcel Cachin, heropende de Algemene Vergadering. Gisteren verdaagde hij de vergadering, daar de leden geweigerd hadden een communist te herbenoemen als onder-voorzitter van de Nationale Assemblee.

VIJFTIEN FEBRUARI?

De Arabieren hebben vier Joodse nederzettingen aangevallen in het gebied liggend tussen Jerusalem en Hebron. De spanning is gestegen, toen de berichten uit Syrië de ronde deden, volgens welke de Arabieren uit het Midden Oosten, de datum van 15 Februari gekozen hebben, voor de officiële aanval op het Zionisme. Aan een stuk door winden er te Jerusalem en in het gebied van Tel Aviv beschietingen plaats. Jaffa is volgepropt van bewoners uit Syrië, Irak en Transjordanië, die allen op het bevel wachten om naar Tel Aviv op te trekken.

Betrouwbare bronnen delen mede, dat drie colonnen Arabieren granaataanvallen hebben gedaan op de hulppost Tsurin, nabij Hebron. Bij deze aanval hebben zij tevens ook gebruik gemaakt van automatische wapens. De naburig gelegen dorpen Cikib Revadim, Massouth Izhak en Kfar Etzion zijn ook onder vuur genomen.

Op de rijweg tussen Bethlehem en Hebron werd de wagen van de Consul van Irak aangevallen. Berichten uit die plaatsen melden dat zowel de chauffeur als de echtgenote des consuls gewond zijn. De consul zelf bevond zich niet in de wagen. Joodse bronnen delen mede dat de Arabieren deze wagen waarschijnlijk verkeerd hebben geïdentificeerd. Men heeft de wagen zeker aangezien voor een Joods transportmiddel. In het zelfde gebied, zagen de Joden later op de dag de kans om twee Arabische posten op te blazen.

DE ARABIEREN ZULLEN TEN STRIJDEN GAAN.

De Minister van Defensie te Damascus, Ahmed Sharabati heeft verklaard dat een geoefend Arabisch volksleger een aanval zal doen tegen het Zionisme in Palestina. Dit zal openlijk de volgende maand plaats vinden. Met man en wapens zullen wij een oorlog voeren tot behoud der recht van onze Arabische broeders. Het hoofd van het vrijwillig Arabisch leger Fawzi Bey Al Kaukji, heeft verklaard dat de wereld binnen een maand getuige kan zijn der resultaten van hun voorbereidingen. Hij zeide: „Dit is oorlog. Wij zijn voornemens het Zionisme met militaire krachten in Palestina uit te roeien.

DE BANKEN ZIJN WEER OPEN.

Uit Rome wordt bericht dat de bankstaking, welke op 31 December begonnen was, thans is afgelopen. De Italiaanse Confederatie van Arbeid had gedreigd met een algemene staking over het gehele land. Guiseppe di Vittorio, de communistische secretaris van de Arbeids Confederatie, heeft mede gedeeld dat ook de staking der ambtenaren van de belastingskantoren geëindigd is. Deze staking werd Maandag uitgeroepen uit sympathie voor de bankwerkers.

BEZOEK AAN BRAZILIË.

De premier van Canada, Mac Kenzie King, heeft bekend gemaakt dat de Gouverneur Generaal van Canada, burggraaf Alexander, de uitnodigingen heeft aanvaard om een bezoek te brengen aan Brazilië. Dit bezoek zal in de maand Juni as. plaats vinden.

DE INTERAMERIKAANSE ARBEIDERS CONFEDERATIE.

Officieel werd bekend gemaakt, dat Lima gekozen is als nieuw centrum voor de onlangs opgerichte Interamerikaanse Arbeiders Confederatie. Het hoofd van de Chileense Confederatie, Bernardo Ilbanez, is gekozen als eerste president van dit lichaam. De eerste vergadering die te Lima gehouden werd, eindigde gisterenavond. Men heeft op deze vergadering een uitvoerende comité gevormd. Het vroegere vijfmanschap, dat de leiding had van de Confederatie, en dat de heer Romuald van de Amerikaanse federatie had beschuldigd wegens financiëring van ander bonden, kon geen bewijzen op tafel brengen. Dit vijfmanschap stond onder leiding van de Mexicaanse delegatie Luis Morones. Laatstgenoemde verklaarde dat de afwezigheid van de vertegenwoordiger van Argentinië, ook te wijten is aan de lakse houding van Romuald, doch het nieuw bestuur heeft uitgemaakt dat dit slechts een persoonlijke kwestie was.

SNYDER ER FEL TEGEN.

De Secretaris van de Schatkist te Washington kantte zich hevig tegen de eis, dat de zestien landen, die door Amerikaanse dollars geholpen worden, deze dollars in de Verenigde Staten moeten gebruiken. Dit om enigszins de kosten van 6800 millioen dollars te dekken. Snyder zeide: Dit is dwaasheid. Wij kunnen hen niet dwingen dit te doen. De burgers van deze landen hadden tot 30 Juni 1947, 4800 millioen dollars in activa. Het zou moeilijk zijn meteen al deze activa in contanten om te zetten. De meeste dezer activa zijn als onderpand voor leningen weggegeven. Wat Europa momenteel nodig heeft, is een fonds om zijn normale handel en financiële verplichtingen te dekken. Snyder deed een beroep op het Congres om het Marshall plan met het daarbij betrokken bedrag, zoals aangevraagd door president Truman, goed te keuren.

Ten Afscheid

Heden ben ik vertrokken als „vertegenwoordiger van de Curaçaose Pers" naar Nederland ter bijwoning van de Ronde Tafel Conferentie.

Het is mij niet ontgaan, dat van zekere zijde tegen deze aanwijzing van de Curaçaose Journalistenkring, geprotesteerd is, soms zelfs op zulk een venijnige wijze, dat men gezien de kwaliteit van de vrucht wel een zeer gering idee van de boom moet krijgen.

Het spijt mij natuurlijk zeer, hoe onvermijdelijk dit overigens bij benoemingen schijnt te zijn, dat niet idereen bevredigd kon worden.

Maar daarom stel ik er ook des te meer prijs op, vóór mijn vertrek, nadrukkelijk te verklaren, dat ik deze Ronde Tafel Conferentie van delegaties uit Nederland, Oost-Indië, Curaçao en Suriname naar beste weten objectief zal verslaan als vertegenwoordiger, niet van een bepaald blad of een bepaalde richting, maar van de Curaçaose pers, dit is van geheel het gebiedsdeel.

Snyder zeide nog dat een gedeelte van het Noordamerikaans kapitaal als gift moet dienen in de hulpverlening. Het bedrag dat terugbetaald moet worden zal afhangen van het leningsvermogen der landen, om hiermede in dollars terug te kunnen betalen.

STAKING IN LIVORNO.

Het gepeupel van Livorno, bestaande uit duizenden werkelozen, demonstreerden in de stad en vernielen verschillende winkelruiten en etalages. De Kamer van Arbeid heeft een algemene staking uitgeroepen, uit protest tegen de lakse houding, die de regering aanneemt ten aanzien van de werkelozen. Deze staking zal hedennacht om 12 uur ingaan en de gehele stad zal hierdoor worden lam gelegd, Livorno, die een bevolking heeft van 125.000 zielen, staat onder communistische administratie.

OVEREENKOMST RUSLAND & BULGARIJE.

Het nieuwsblad „Izgrev" dat in Sofia verschijnt, bericht dat Bulgarije en Rusland een accoord hebben getekend, waardoor de Sovjet Unie 75.000 ton tarwe aan Bulgarije zal leveren. Hiermede wordt het voedselprobleem van Bulgarije belangrijk verbeterd. Men bericht voorts nog dat de eerste zending reeds op weg is

HET PANAMEES PROBLEEM.

Het officieel Russisch nieuwsagentschap Tass, haalde Pravda aan, die geschreven heeft dat de Panamese Minister van Buitenlandse Zaken genegen is de onderhandelingen met Amerika te heropenen, over het aanleggen van bases langs het Panama Kanaal. Pravda zegt dat Panama hiertoe op de knieën gedwongen is. Het Sovjet nieuwsagentschap zegt dat volgens de verklaring van Truman, laatstgenoemde nog steeds hoop heeft dat men tot een overeenstemming zal komen.

DEMONSTRATIE IN MILAAN.

Ongeveer honderd demonstranten hebben de gebouwen, alwaar de prefect van Milaan vertoeft, geblokkeerd Deze gebouwen worden door meer dan 150 man verdedigd. De demonstranten hebben het verkeer in de straten lam gelegd. Borden, waarop te lezen staat: „Weg met deze anti-jeugdregering", worden medegedragen.

Deze demonstratie vindt plaats in verband met het feit dat het militair gerechtshof te Verona 11 jonge korporaals tot vier maanden hechtenis heeft veroordeeld, daar deze jongens onlangs gedemonstreerd hebben tegen het feit, dat zij in dienst worden gehouden.

het nieuws van vandaag

De derde dag van Gandhi's vasten is begonnen en het waren treurige berichten, die deze poging om een vrede in het vroegere Brits-Indische rijk te stichten, onzeker maakten. Wilde Mohammedaanse stammen overvielen een trein met Hindostaanse vluchtelingen en slechts 750 personen van de 2400 bleven in leven. Hier is werkelijk sprake van een bloedbad en met angst en vreze volgen de verantwoordelijke regeringsleiders de toestand, want het is duidelijk dat een dergelijk optreden niet blijvend geduld zal worden door het Hindostaanse volk. Zelfs Gandhi vroeg zich bezorgd af of India en het Britse Rijk wel langer zulk een toestand zullen kunnen dulden? De toestand zal zeker nog erger worden en misschien wel uit handen vallen van de regeringsleiders als Gandhi sterft ten gevolge van zijn vasten. Dit is de vijftiende vasten, die Gandhi van zijn leven houdt en zijn volgelingen vrezen maar al te zeer, dat dit zijn laatste vasten zijn zal. Zo de vredesvasten van Gandhi mislukt, zal deze vasten wellicht de naam moeten dragen van oorlogsvasten, want erger dan bij zijn leven zal het moorden toenemen. Talrijke groepen, die zich nu inhouden om wille van Gandhi, zullen dan toeslaan om wraak te nemen over de dood van Gandhi. Aldus zal dan het leven van Gandhi voor niets geofferd zijn, tenzij dan om als een lichtend voorbeeld te staan voor allen, die na hem komen en het geweld verafschuwen.

Ook Palestina wordt met de dag een groter gevaar voor de vrede. De Arabieren worden aggressiever en vielen ten Zuiden van Jerusalem vier Joodse nederzettingen aan. De Britten snelden nu ter hulp. Uit Syrië komen berichten, dat de Arabieren uit het Midden-Oosten van plan zijn op 15 Februari een inval te doen in Palestina om het zionisme uit te roeien. De persvertegenwoordiger van de Arabische Liga verklaarde, dat het bestuur van de Liga de leden van de bond gevraagd heeft om na het vertrek van de Britse troepen Palestina te bezetten met de geregelde troepen der Arabische landen. Dit zou dus een complete oorlogsverklaring betekenen.

Het Palestijnse vraagstuk is voorwaar niet gemakkelijk op te lossen en de Palestijnse commissie zal over veel tact en geduld moeten beschikken om iets te kunnen bereiken en de Uno zal zijn krachten nu moeten tonen. Zeker is het, dat dit probleem nog veel bloed en mensenleed zal eisen voordat het enigszins is opgelost.

In de Verenigde Staten waagde Truman weer een poging om het Congres er toe over te halen hem de macht te verlenen de dreigende inflatie te bestrijden. Met schrille kleuren tekende hij de gevolgen van een eventuele inflatie. Nu is het woord aan het Congres, dat vroeger Trumans voorstellen afstemde.

De opdracht aan de Curaçaose Delegatie

In de openbare vergadering van 19 December 1947 werd de volgende opdracht aan de Delegatie der Nederlandse Antillen ter Rondetafelconferentie vastgesteld.

De Staten van Curaçao:

Overwegende, dat de bevolking van de Nederlandse Antillen bij herhaling op ondubbelzinnige wijze haar bereidwilligheid tot samenwerking met Nederland en de andere delen van het Koninkrijk heeft betoond en dat de Nederlandse Antillen als gelijkgerechtigden deel wensen te blijven uitmaken van het Koninkrijk;

Overwegende, dat zij zich hebben uitgesproken voor een reconstructie van het Koninkrijk op de basis van de rede van Hare Hare Majesteit Koningin Wilhelmina van de 6e December 1942;

Overwegende, dat zij, trouw aan de beginselen dier Koninklijke rede op 11 Juni 1946 een delegatie naar Nederland hebben gezonden, teneinde een petitie aan Hare Majesteit de Koningin aan te bieden, inhoudende de in de Nederlandse Antillen levende staatkundige verlangens, en na daartoe bekomen Koninklijke machtiging met Hare Majesteits Regering besprekingen te voeren over de staatsrechtelijke reconstructie van het Koninkrijk der Nederland;

Overwegende, dat de besprekingen betreffende de staatsrechtelijke reconstructie van het Koninkrijk werden verdaagd naar een volgens de toenmalige Minister van Overzeese Gebiedsdelen op handen zijnde Rijksconferentie, althans naar een conferentie, zoals nu door de Nederlandse Regering bijeengeroepen wordt;

Overwegende, dat in Nederlands-Indië intussen staatsrechtelijke en staatkundige hervormingen hebben plaats gehad, die veeleer op de noodzaak dan op het Koninklijk Besluit D. 65 berusten, en waardoor de reconstructie van het Koninkrijk is begonnen met de schepping van de staat Oost-Indonesië en de autonome gebieden in Borneo en Sumatra;

Overwegende, dat het van het grootste belang moet worden geacht, dat vóór de aanvang der besprekingen ter conferentie zekerheid wordt verkregen ten aanzien van de onverwijlde inlossing der Koninklijke belofte van 6 December 1942 om een nieuwe rechtsorde, waarin aan de Overzeese delen van het Koninkrijk gelijkgerechtigdheid en gelijkstandigheid in uitzicht gesteld worden met het Rijk in Europa;

Overwegende, dat, aansluitend aan de rede van Hare Majesteit de Koningin, het program van Linggadjati inhoudt de vorming van een Verenigd Koninkrijk enerzijds en de Verenigde Staten van Indonesië anderzijds onder de Souvereiniteit van het Huis van Oranje;

Overwegende, dat de Staten van Curaçao gaaf staan achter het voornemen der Regering een nieuwe rechtsorde te scheppen, waarin Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen als autonome delen samen een nieuw Koninkrijk vormen, dat genoemd zou kunnen worden het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden;

Overwegende evenwel, dat de erkenning der in de Koninklijke rede van 6 December 1942 in vooruitzicht gestelde gelijkgerechtigdheid en gelijkstandigheid der delen noodzakelijk is, daar anders van een recht zich uit te spreken, laat staan van een samenwerking geen sprake kan zijn;

Overwegende, dat de erkenning der gelijkgerechtigdheid en dier zelfstandigheid niet slechts theoretische waarde heeft voor harmonische samenwerking, doch onherroepelijk leidt tot maatregelen in het belang ener volwaardige vernieuwing der grondslagen, waarop de verhoudingen der delen thans berusten;

Overwegende, dat als de voornaamste dier maatregelen moeten worden beschouwd de vorming de facto (voorlopig) van organen, waarin de Overzeese Gebiedsdelen een gelijkwaardige positie met Nederland innemen en in de Nederlandse Antillen van een aan een werkelijke volksvertegenwoordiging verantwoordelijke regering, alsmede de bevoegdheid om in afwijking van de bepalingen van de bestaande Staatsregeling in overleg met de Nederlandse Regering onmiddellijk regelingen te maken en in te voeren om de nieuwe staatkundige ordening te verzekeren;

Overwegende, dat de zes eilanden, die thans de Nederlandse Antillen uitmaken, bij K.B. dd. 27 Januari 1848 no. 51, tot één kolonie werden verenigd, en dat niet alleen een recht van de bevolkingen dezer eilanden van nature moet worden erkend om uit het toen opgelegde staatsrechtelijk verband al dan niet te treden, doch ook, dat de wens — in het bijzonder op Aruba — is vernomen, zich van dit staatsverband der Nederlandse Antillen af te scheiden;

Hebben besloten:

De Delegatie, vertegenwoordigende de Nederlandse Antillen ter Rondetafelconferentie, als eenheid optredend, op te dragen:

1o. vóór de aanvang van de Rondetafelconferentie zekerheid te verkrijgen aangaande de vragen:

„Is de Nederlandse Regering bereid om:

a) terstond de facto de gelijkstandigheid van de Nederlandse Antillen en Nederland, zoals in de Koninklijke rede van 6 December 1942 in vooruitzicht gesteld, te erkennen; en

b) terstond de facto de bevoegdheid van het eiland Aruba te erkennen om zich onmiddellijk en geheel van de Nederlandse Antillen staatkundig, financieel, fiscaal, economisch en administratief af te scheiden en zijn recht zich te constitueren als een zelfstandig, gelijkgerechtigd staatsdeel, onafhankelijk van de Nederlandse Antillen, deel uitmakende van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder de Souvereiniteit van het Huis van Oranje";

en in geval van een niet volledig bevestigend antwoord te verklaren, dat deze houding een dermate grote teleurstelling veroorzaakt, dat alle besprekingen overbodig zijn.

Bij de erkenning de facto dier gelijkstandigheid zullen door de Nederlandse Regering onverwijld maatregelen worden genomen als in onderling overleg met de delegatie vast te stellen om tot de invoering van een verantwoordelijke regering te geraken en om bij het maken en invoeren van regelingen hiertoe strekkend, voorlopige voorzieningen te tref-

Recht tot het Hart

Luiheid vernietigt meer talenten, dan ijver heeft gevormd.

fen, die voor zover daaraan behoefte zal blijken te bestaan, af kunnen wijken van de bepalingen van de bestaande Staatsregeling, een en ander mede in het belang van de staatkundige hervormingen;

2o. na de aanvang der Conferentie de volgende richtlijnen nauwgezet in acht te nemen:

Voor wat betreft de verhoudingen tussen de Staatsdelen onderling:

a) Ter aanduiding, dat er een nieuw Koninkrijk wordt gevormd, kan worden gesproken van het „Verenigd Koninkrijk der Nederlanden";

b) De erkenning van de Souvereiniteit van het Huis van Oranje, welke souvereiniteit plaatselijk door een vertegenwoordiger van de Kroon zal worden uitgeoefend;

c) De behartiging van de gemeenschappelijke belangen der staatsdelen zal aan gemeenschappelijke organen worden toevertrouwd: bv. de wetgeving aan een wetgevend orgaan van het Verenigd Koninkrijk, de uitvoerende macht aan een Kabinet van het Verenigd Koninkrijk;

d) Ingeval van verschil inzake competentie beslist een onpartijdig orgaan, samengesteld op basis van pariteit;

e) De mogelijkheid van een regeling voor onderwerpen of belangen, die een speciale regeling behoeven tussen twee staatsdelen, moet worden geschapen;

f) De nieuwe Grondwet voor het „Verenigd Koninkrijk der Nederlanden", inhoudende de beginselen der staatsvorming, kan worden genoemd „Het Statuut van het Verenigd Koninkrijk". Het zal niet veranderd kunnen worden zonder medewerking van een gequalificeerde meerderheid van de leden van elk staatsdeel, vertegenwoordigd in een wetgevende vergadering;

g) De organieke wetten van het Verenigd Koninkrijk kunnen genoemd worden „Statutaire wetten" en zullen slechts gewijzigd kunnen worden met medewerking van de meerderheid van van ieder staatsdeel, vertegenwoordigd in het parlement van het Verenigd Koninkrijk.

h) Andere wetten van het Verenigd Koninkrijk kunnen bij meerderheid van stemmen aangenomen, veranderd, aangevuld of afgeschaft worden;

Voor wat de Rondetafelconferentie betreft, zal de delegatie van de Nederlandse Antillen er voor ijveren, dat na de algemene beschouwingen en eventuele overeenstemming over de beginselen der staatsvorming ter Rondetafelconferentie de uitwerking worde opgedragen aan een technische- of redactie-commissie en dat eerst, nadat de uitgewerkte voorstellen in het statuut van het Verenigd Koninkrijk zijn opgenomen, de Rondetafelconferentie wordt ontbonden.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Abie's Irish Rose" 7 en 9 uur.

ROXY: „Swell Guy" 7 uur; „Bob, son of Battle" 9 uur.

CINELANDIA: „Nocturne" 8 uur.

CULTUUR CENTRUM: Tentoonstelling Amerikaanse schilderkunst; dagelijks 4.30 tot 7 uur en Zondag 10.30 — 12 uur am.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 18 Januari as. waargenomen door Zuster Langemeyer, Pasanggrahan, telefoon 1227.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 16 Januari as. worden waargenomen door: Botica Wilhelmina (Punda), Hendrikplein 7, telefoon 2380 en door Botica Central (Otrabanda), Bredestraat 45, tel. 2281.

CUROM:

Donderdag: 18.30 Hier is de Jeugd; 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 George Gershwin; 20 Nieuws; 20.15 Gev. Operamuz.; 20.30 Declamatie, Serie: Tempel en Kruis v. Marsman; 20.45 Klassiek concert; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 American Parade; 21.55 Het voornaamste nieuws.

Vrijdag: 12 Programma-overz.; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 nieuws; 12.45 15 minuten met de Theremin.

Van her en der

DE TOESTAND VAN GHANDI.

Mohandas K. Ghandi begon zijn derde vastendag, terwijl het gevaar voor zijn leven stijgt en hij ten zeerste bezorgd is over de nieuwe slachtingen in het Mohammedaanse Pakistan. De regering van India zeide, dat in de afgelopen nacht leden van de Pathanstam in West Punjah een trein met vluchtelingen omsingelden en begonnen te moorden. Slechts 750 van de 2400 niet- Mohammedaanse passagiers overleefden de aanval. Later sprak Gandhi, toen hij zijn avondgebed hield, over deze gebeurtenis en hij zeide zijn volgelingen, dat het hem veel verdriet deed en het hem ten zeerste ontmoedigde. Hij stelde de vragen: hoe lang kan India en de Unie zulke dingen nog door laten gaan? Hoe lang kan ik rekenen op het geduld der Hindoes en Sikhs ondanks mijn vasten? Pakistan moet een einde maken aan deze staat van zaken. Zij moeten hun harten zuiveren en zichzelf beloven, dat zij niet zullen rusten voordat de Hindoes en Sikhs weder kunnen terugkeren en veilig in Pakistan kunnen leven.

De zoon van Gandhi, Devadas Gandhi, zeide dat zijn vader een rustige nacht had, maar deze morgen veel zwakker is. De derde en vierde dag van het vasten veroorzaakt Gandhi gewoonlijk veel misselijkheid, maar deze toestand is nu nog niet ingetreden.

VOORSTEL VAN DE ARABISCHE LIGA.

Assad Dagher, het hoofd van de persafdeling der Arabische Liga, zeide tot de journalisten, dat de Liga de Arabische landen heeft aanbevolen om geheel Palestina te bezetten met legers, wanneer de Britten vertrokken zijn.

Engeland heeft gezegd, dat het mandaat over Palestina op 15 Mei zal eindigen en al zijn troepen op 1 Augustus het land verlaten zullen hebben. Toen de journalisten hem vroegen of het plan om geheel Palestina met de geregelde Arabische legers te bezetten de beslissing was van ieder der Arabische landen afzonderlijk of een aanbeveling van de Arabische Liga, antwoordde Assad, dat de Arabische Liga het aanbeveelt en dat elke afzonderlijke Staat niet gedwongen is de aanbeveling te aanvaarden.

GUERRILLAS LIJDEN ZWARE VERLIEZEN.

Het Griekse ministerie van Oorlog gaf gisteren een communique uit, waarin gezegd werd, dat de verliezen der guerrilla-strijders verschrikkelijk zijn. De aanvallende strijdmacht was 1200 man sterk en kwam uit het gebied van de berg Parnassus. Vroegere berichten meldden verkeerdelijk, dat Arakhova, ten Noorden van de Golf van Corinthe het aanvalspunt was, maar later werd de toestand duidelijker, toen officieel de aanvalsplaats werd vastgesteld als zijnde Arakhova, ten Zuiden van Karpenisa.

BASEBALL PLOEG VERONGELUKT.

Geheel Ciudad Trujillo, hoofdstad van Santo Domingo, rouwt.

Zondag jl. verongelukte een vliegtuig, waarmede een ploeg baseball spelers reisde. De spelers zijn van de club „Santiago", aangesloten bij de Dominicaanse Baseball Bond. Het vliegtuig vloog in de streken van Yamasa, toen het aan hoogte verloor en tegen een berg aanvloog. De inzittende zijn allen omgekomen. De lijken zijn zodanig verminkt, dat men ze niet individueel kan identificeren.

President Trujillo heeft ter plaatse van het ongeluk een monument laten optrekken ter nagedachtenis van deze amateur-spelers, die zo noodlottig om het leven zijn gekomen. De begrafenisplechtigheden zijn op de plaats des onheils verricht.

RUSLAND — POLEN.

Diplomatieke kringen te Warschau zeiden, dat Rusland mogelijk een eigen hulpverleningsprogramma zal voorstellen voor de landen, die binnen zijn invloedsfeer liggen, als tegenhanger van het Marshallpan. Dit zou dan gebeuren tijdens de Pools-Russische besprekingen, die heden te Moskou zullen beginnen. De landen, die de uitnodiging om deel te nemen aan de conferenties voor het Marshallplan weigerden, rekenen nu op de Sovjet Unie ten aanzien van leningen en graanleveranties. Diplomaten te Warschau zeggen, dat de Poolse minister van Handel en Industrie volkomen in staat is onderhandelingen te voeren over een langdurig handelsverdrag met Rusland. De betekenis die aan de besprekingen te Moskou gehecht wordt, is nog toegenomen door het vetrek naar Moskou van minister-president Jozef Cyrankiewicz en de communistische vice-minister-president Wladyslaw Gomulka, die de minister van Handel en Industrie vergezellen. De pers wijst er op, dat hieruit blijkt dat de verschillen tussen Oost en West grondige behandeling zullen erlangen tijdens de besprekingen met Stalin en Molotov.

Polen is bezig nauwe economische en militaire verbindingen aan te gaan met Rusland en de andere Slavische landen. Dit is het voornaamste doel van Polen ten aanzien van de buitenlandse politiek in 1948. De Polen, Tsjechoslowaken en Joegoslaven handelen samen op vele gebieden van de industrie door nauwe samenwerking en overneming van productieplannen. Polen sluit zich dicht aan bij de Moskouse propaganda tegen het Marshallplan, dat afgeschilderd wordt als een plan, dat eerst Duitsland wil opbouwen om dan weder een nieuwe aanval te doen. De onder toezicht staande Poolse pers doet voortdurend aanvallen op de Noordamerikanen als imperialisten en oorlogshitsers.

VENEZOLAANS VLIEGTUIG MOET NOODLANDING MAKEN.

De politie van New York deelt mede, dat een Venezolaans vliegtuig, dat in de richting van La Guardia vliegveld vliegt, geseind heeft, dat een zijner motoren defect is. De ambulance en de hulpbrigade zijn ter plaatse gesneld voor een eventuele noodlanding. Het vliegtuig heeft 29 passagiers aan boord. De politie deelt mede, dat er een niet nader geidentificeerd voorwerp buiten het vliegtuig hangt. Het vliegtuig is een Constellation met vier motoren.

SPORT

DE SPORTVRIENDEN ZIJN ER.

Vele wagens reden gisterenavond in de richting N.N.W. De duisternis der omgeving bood door de enkele zonnestralen, die tegen de maan op de aarde weerkaatsten, schone panorama's te zien. Na een 20 minuten rijden verrees uit de duisternis een lichtstad op. Het stationsgebouw Hato, met zijn rode en blauwe lichtjes, die het prachtig op de pikdonkere achtergrond doen.

Er heerste in de lichtstad een niet gebruikelijke drukte en leven. Immers, de sportvrienden uit Costa Rica zouden komen.

De Voorzitter en leden van de staf van het bestuur van de C.V.B. waren aanwezig, alsmede enkele vertegenwoordigers van de pers. Tegen kwart over tien kwam de vogel aanvliegen. In zijn romp droeg hij met zich mede 18 voetballers uit Costa Rica, waaronder enkele oude bekenden van het Curaçaos elftal. Vanaf het balcon, alwaar de rood-wit-blauwe en Costarikijnse vlaggen wapperden, werd ende spelers bij het uitstappen van het vliegtuig met handgeklap begroet en verwelkomd. Op hun beurt staken zij een jel af, schreeuwende: „Ariba Corsouw!"

Na op gebruikelijke wijze de bureaux te hebben doorlopen, stapten de gasten in de klaar staande wagens en reden naar hun hotel, alwaar zij gingen uitrusten van de vermoeiende reis.

SCHAAKNIEUWS.

Het bestuur der West Indische Schaakbond hield Maandag 12 Januari jl. vergadering, waarbij enige belangrijke punten besproken en vastgesteld werden.

In de allereerste plaats kwam de uitzending van een vertegenwoordiger van de West Indische Archipel naar de zonewedstrijden te Cuba, die 1 Februari as. zullen aanvangen, ter sprake.

De Heer E. Schob, de speler die door zijn praestaties in 1947 hier het meest voor in aanmerking kwam, werd na algehele beraadslaging als representant van de West voor uitkoming in de zonewedstrijden aangewezen.

Wij kunnen dit besluit der W.I.S.B. van harte toejuichen en hopen, dat onze energieke schaker Schob een uitmuntend resultaat mag behalen, hetgeen we, chauvinistisch als we zijn, gaarne zouden willen zien. Wij wensen onze afgevaardigde veel succes toe en eindigen met „Make the best of it".

S.V. „DR. MAX EUWE".

De uitslagen van Donderdag 8 Januari jl. luiden:

Kampioenschap: Enthoven — Coppoolse ½—½.

Prom. Degr.: De Groot — Koops 0—1.

Ladder: Tiepen (17) — Euwe (1) 0—1; v.d. Hoeven (7) — Tol (5) 1—0; Donker (14) — Reyndorp 8) 0—1.

Het programma voor as. Donderdag luidt:

Kampioenschap: Coppoolse — Enthoven.

Prom. Degr.: Prinsen — De Groot; Segaar — Seelt; Tiepen — H. Mey; Lips — Van Rees.

De Heer v.d. Kraan heeft zich uit de prom.-degr. wedstrijden teruggetrokken.

Ladder: Hirschfeld (20) — Tol (6); Van Wijnen (21) — Harms (9); Berger (22) — Hoedemaker (19); Lowey Ball 41) — Koreman (23).

Op aller opkomst wordt gerekend.

Getrouwd
H. TIESMA SR.
en
L. H. SCHMIDT
Zeist / Amsterdam — 15 Januari 1948

SCHAAKVERENINGIN „CURAÇAO".

Uitslag competitiewedstrijden.

Van Hersken — O. de Leon	1—0.
De Leon Sr. — Römer	1—0.
E. Hudson — Van Herksen	1—0.
Labega — Farjon	1—0.
Zonenschain — De Mes	1—0.
O. de Leon — Martinez	0—1.
Farjon — Van Herksen	0—1.

Competitiestand na 12 Januari.

	gesp.	gew.	gel.	verl.	pnt
Zonenschain	11	10	1	0	10½
Martinez	10	8	1	1	8½
E. Hudson	10	8	0	2	8
Rigaud	10	5	1	4	5½
De Mes	11	5	1	5	5½
Kleyngeld	9	5	0	4	5
Van Rooyen	10	5	0	5	5
Labega	10	3	3	4	4½
Römer	10	4	1	5	4½
Zuiverloon	8	4	0	4	4
De Leon Sr.	10	3	2	5	4
Van Herksen	6	3	1	2	3½
O. de Leon	7	2	0	5	2
J. Hudson	7	1	0	6	1
Farjon	10	1	0	9	1
v.d. Meer	5	0	1	4	½
Willemse	2	0	0	2	0

Achterstallige partijen.

Kleyngeld — Zuiverloon	Van Rooyen — J. Hudson
Labega — O. de Leon	Römer — Van Herksen
J. Hudson — O. de Leon	Van Herksen — J. Hudson
De Leon Sr. — O. de Leon	Van Rooyen — Van Herksen

Als vertegenwoordigers bij de W.I.S.B. van onze vereniging zijn benoemde de leden Mr. S. W. v.d. Meer en J. D. C. de Leon.

REPUBLIKEINS VOORSTEL

Volgens het republikeins persbureau is van welingelichte bronnen te Djokja vernomen, dat het voorstel, welke de Nederlanders aan de republiek hebben voorgelegd, 12 punten omvat. Volgens de Nederlanders zou dit tot een oplossing van het huidige conflict kunnen leiden. Het voorstel bevat geen enkele garantie omtrent de positie van de republiek in de Verenigde Staten van Indonesië. Ook wordt er geen melding gedaan van de door de commissie voor goede diensten voorgesteldevolksstemming in Indonesië.

Antarra zeide dat het republikeins antwoord waarschijnlijk morgen ochtend aan de Nederlanders zal worden medegedeeld.

OVEREENKOMST BEREIKT.

Een bericht uit Batavia meldt dat er tussen de Nederlanders en de republikeinen in Indonesië een overeenkomst is bereikt omtrent de order „staakt het vuren". Deze overeenkomst is tot stand gekomen nadat de hoge republikeinse leiders met de commissie voor goede diensten hadden geconfereerd. Het hoofd van de „staakt het vuren" commissie der Nederlanders Dr. Van Vredenburgh, is gisteren naar Djokjakarta teruggevlogen. De republikeinse leiders en de leden van het kabinet hebben hun conferenties verlengd.

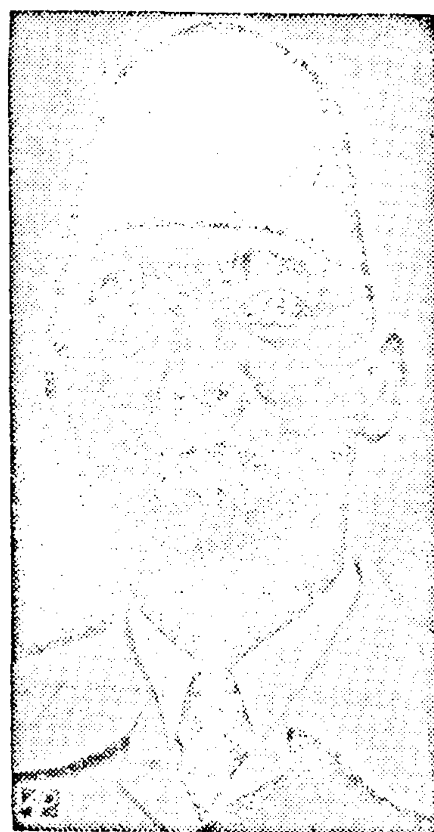
TE BATAVIA AANGEKOMEN.

De Australische Dakota die ter beschikking staat van de commissie van goeden diensten, is te Batavia geland. Uit Djokjakarta is mede gekomen de vice-premier van de republiek, Setiadjit, alsmede de Belg Raymond Rerremans, die lid is van de commissie voor goede diensten. In het vliegtuig zaten ook nog leden van de republikeinse commissie voor „Staakt het vuren."

WAAR IS SOEKARNO?

The Daily Telegraph schrijft dat na de besprekingen tussen hoge autoriteiten, gisteren te Singapore gehouden, aan een Douglas vliegtuig toestemming is verleend om heden naar Sumatra te vertrekken. Dit vliegtuig maakte op 29 December een noodlanding en had een niet geidentificeerd lijk aan boord.

SOEKARNO
is hij dood?

Er heerst grote nieuwsgierigheid over de identiteit van het lijk. Welingelichte kringen van Singapore beschouwen het van veel betekenis, dat men te Djokja het stilzwijgen bewaart, over het gerucht dat de ronde doet, volgens welk het lijk het overschot is van de republikeinse president Soekarno.

GEEN VERDERE BIEZONDERHEDEN BEKEND.

Er zijn geen verdere biezonderheden bekend omtrent de bereikte overeenkomst.

Men neemt echter wel aan dat de republiek accoord zal gaan met de demarcatielijn, zoals die is uitgestippeld door Luitenant Gouverneur van Mook in de maand Augustus van verleden jaar. Dit is bevestigd geworden door een bevoegde Republikeinse bron die van mening is dat de „staakt het vuren" overeenkomst heel spoedig aan boord van de Renville getekend zal worden.

PRINS PURBONEGORO IN BATAVIA.

Met hetzelfde vliegtuig, waarmede de vice-premier der republiek naar Batavia is vertrokken, is ook de Majoor Generaal van het republikeins leger, Prins Purbonegoro, naar Batavia gekomen. Dit is de eerste maal sinds de politionele actie is uitgebroken, dat de prins een bezoek gebracht heeft aan Batavia.

NOG MEER NAAR BATAVIA.

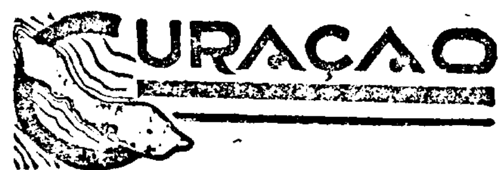
Het Australisch lid Richard Kirby alsmede het Amerikaans lid Frank Graham van de commissie voor goede diensten, zijn te zamen met premier Sjarifoeddin naar Batavia vertrokken. Van Zeeland vertoeft reeds ter plaatse.

SOEKARNO TOT GANDHI.

In een boodschap aan Mahatma Gandhi, heeft de republikeinse president Soekarno, zijn sympathie uitgesproken voor de vasten, die hij houdt om een eind te maken aan de strijd tussen de Hindoes en de Mohammedanen.

AMSTERDAMSE BEURS

Conversielening; 98⅞ Koninklijke; 328 Unielever; 305¾ Philips; 365½ A.K.U.; 171 Nederlandse Scheepvaart Unie; 167½ H.V.A.; 236¼ Delimij; 173 Amsterdamrubber; 176.

IN HOKJES EN BROKJES

De afgevaardigden ter Ronde tafel conferentie zullen op de volgende wijze hun plaats van bestemming bereiken. Allereerst de heren Da Costa Gomez, en Alex Curiel vertoeven reeds in Europa, zodat hun traject tot den Haag erg kort moge heten.

De Heren W. R. Plantz, J. E. Irausquin en C. A. Eman zijn gisterenmorgen naar New York gevlogen. Hun voorbeeld werd gisterenmiddag gevolgd door de heren E. Jonkheer en S. W. van der Meer. Met de laatste ploeg ging ook de Hoofdredacteur van de La Prensa, de heer Luis H. Daal, mede. De heer Daal, zoals wij reeds eerder vermeld hebben, gaat voor zijn blad de conferentie verslaan.

Het lid van Bonare, de heer L. D. Gerhardts zal as. Zaterdag naar den Haag vliegen. De Heren die naar New York zijn vertrokken, zullen van daar uit per queen Mary naar Europa varen. Het vliegtuig waarmede onze hoofdredacteur de heer Ad. J. Versney, die als afgevaardigde van de Curaçaose Pers, op uitnodiging van de Minister van Overzeese gebiedsdelen, ter conferentie zal tijgen, en welk vliegtuig oorspronkelijk gisterenavond zou vertrekken en later weder hedenmorgen, zal pas in de namiddag tegen omstreeks 3 uur het eiland verlaten.

DE UITVOERING VAN MAGNOLIA.

Gisterenavond gaf het Magnolia-ensemble onder leiding van de heer Moy Galante een uitvoering in theater Roxy. De zaal was goed bezet, omdat Magnolia voor het publiek geen onbekende is.

De uitvoering mag in haar geheel als zeer geslaagd beschouwd worden. Het langdurig applaus na de verschillende nummers bewees volkomen, dat het publiek zeer tevreden was.

Van de zangnummers verwierf „Granada", gezongen door de bariton-zanger Don Jaime Fernandez, een geweldig applaus, terwijl de andere bariton-zanger de heer H. Beckers het publiek twee mooie zangnummers aanbood.

Quarteto Hermanos en Conjunto Cristal droegen ook veel bij tot het succes van de avond.

De dansnummers uitgevoerd door het paar Veiloz en Violanda vielen zeer in de smaak en oogsten eveneens een uitbundig applaus.

De goochelaar Thalmine deed het publiek soms versteld staan met zijn handige goochel-toeren.

De dansnummers van het gehele ensemble waaronder het slot van de avond ontlokten aan het publiek een applaus dat welverdiend was.

Aan het eind bedankte de leider het publiek en beloofde binnen afzienbare tijd met zijn ensemble weer op de planken te verschijnen.

Hierna werd het Wilhelmus door de Concordia Band, die de uitvoering begeleidde, gespeeld en door het publiek in staande houding aangehoord.

De heer Moy Galante mag op een welgeslaagde avond terugzien.

WACHTDIENSTEN.

C.P.I.M.

Donderdag.

Telegram Afdeling: tel. 307, na 23 uur M. v.d. Water, tel. 553.

Personeel Afdeling: L. A. Lemmens, Bernhardlaan 2, tel. 272.

Materialen Afdeling: M. Plaisier, Hotel CPIM, kamer 60, tel. 843—844.

C.S.M.

Rederij: N. H. L. van der Harst, tel. 690.

Scheepsagentschap: 8 — 23 uur Office, tel. 458—551; 23 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 288.

Dok Afdeling: A. de Klerk, tel. 839.

Bioscoopprogramma: Theater Asiento: „Dark Passage". Toegang boven 16 jaar.

PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD.

Vrijdag 16 Januari 8.15 n.m. Discussie avond. **Onderwerp:** Wat horen wij in de kerk? Dit is de eerste van een serie van drie besprekingen over de **Kerkdienst**, te houden door **Ds. C. Th. Steenstra** in de Consistoriekamer der Kerk. Een ieder is welkom.

Zondag 18 Januari 9.30 v.m.: Kerkdienst. Voorganger: Ds. Fricke van Bonaire, Ds. Steenstra zal die dag de dienst op Bonaire waarnemen.

Rapport onzer schande

Drie en veertig folio-vellen en een en veertig bijlagen — uit deze papiermassa, tezamen vormende het „Rode Kruis-rapport", verrijst dan het beeld, dat Nederland zich kan vormen van hetgeen er wel niet (ja, vooral niet!) gedaan is om de Nederlanders, die zich tijdens en aan het eind van de oorlog buiten het vaderland in handen van de vijand bevonden, te redden of althans hun lot draaglijker te maken. Er zijn nuanceringen — de ene getuige spreekt fel, de andere beheerst, een derde met dikke ironie — maar alles bijeen is het beeld duidelijk: er is moed, volharding, sluwheid geweest bij sommigen, maar er is ontoereikendheid, laksheid, dodelijke onverschilligheid geweest bij anderen. Men merkt dat op elk gebied, of het nu de politieke gevangenen betreft, de Joodse gedeporteerden, of de overlevenden die na het einde der vijandelijkheden naar het vaderland moesten worden teruggebracht. Wat bijzonder bitter stemt, is het feit, dat de durf, de energie, de toewijding zo vaak bleken af te nemen, naarmate een hogere trede van de hiërarchieke ladder werd bereikt.

Enige treffende, voor het merendeel nog niet in de pers verschenen fragmenten uit rapport en bijlagen mogen hier volgen. Bij wijze van aanloop de ervaring van een oud-Engelandvaarder, de heer L. H. Boas, die dit te vertellen weet over de legaties te Bern en Madrid: „Wij vervoegden ons te Bern op het gezantschap. Men bracht ons bij generaal Van Tricht, de militaire attaché, die echter weinig belangstelling toonde en ons niet ondervroeg over de toestand in Nederland of over zaken, die militair van belang konden zijn", en: „Op het gezantschap (te Madrid) toonde niemand belangstelling voor wat wij over Nederland hadden kunnen mededelen of over onze route, die zeer goed was gebleken en waarvan nog vele anderen gebruik hadden kunnen maken."

Was het in onbezet Frankrijk anders? Volgens een mededeling van dr. Sevenster (die consul-generaal was in onbezet Frankrijk) — zo lezen wij in een rapport van mr. Maas Geesteranus (eertijds verbonden aan de inlichtingendienst te Lissabon) — „was hem door baron van Harinxma (regeringscommissaris voor vluchtelingenaangelegenheden) opgedragen niets illegaals te doen — hetgeen practisch neerop neer zou komen, dat hij Engelandvaarders en andere illegaal in Frankrijk vertoevende Nederlanders (politieke vluchtelingen, Joden) de hulp, die zij het meest behoefden, moest onthouden". aldus „De Groene".

De uitgebleven hulp.

En nu de hulp aan de politieke gevangenen. Dit lezen wij in het rapport der commissie:

„Het is de Noorse Regering wel kunnen gelukken om, ondanks de blokkademaatregelen van de geallieerden, voedselpakketten op grote schaal aan politieke gevangenen te doen toekomen.

Het is het Deense Rode Kruis wel kunnen gelukken om door volhardende onderhandelingen met de Duitse autoriteiten toestemming tot steeds groter wordende pakkettenzendingen aan Noorse en Deense politieke gevangenen te verkrijgen. Het is de Poolse en Joegoslavische Regering wel kunnen gelukken om grote hoeveelheden voedsel voor alle categorieën gevangenen **met geallieerde toestemming van buiten de blokkade** naar Zweden te vervoeren. Van de Tsjechische Regering is eveneens bekend, dat zij voedselpakketten naar de concentratiekampen verzond. Ook zij nog vermeld, dat dank zij de activiteit van jhr. Flugi van Aspermont, medewerker van het Londen-Comité (van het Rode Kruis) te Genève, van af het voorjaar 1944, zij het op beperkte schaal, vanuit Zwitserland pakketten aan Nederlandse gevangenen in concentratiekampen gezonden konden worden.

Noch de Nederlandse Regering, noch het Londen-Comité heeft vóór Januari 1945 iets kunnen bereiken!

Het is evenwel bekend, dat ook de Nederlandse Regering en het Londen-Comité van de mogelijkheden via Stockholm gebruik hadden kunnen maken, dat ook zij levensmiddelen van buiten de blokkade naar Zweden hadden kunnen laten vervoeren, als zij er maar om gevraagd hadden!"

En hier volgt wat dat betreft een stem uit de practijk van het hulpwerk, die van mevr. D. Gravesen:

„Waarom werd de legatie in Zweden niet eerder dan sinds 1944 de opdracht gegeven te trachten pakketten naar de concentratiekampen in Duitsland te zenden?...... Waarom werd de Nederlandse legatie zo bijzonder slecht voorzien van namen en data van naar Duitsland gevoerde personen? Ik weet, dat het mogelijk was, nauwkeurige gegevens te krijgen, maar wat hebben we niet weken en weken zitten wachten op lijsten met namen en data, opdat wij onze pakketten konden adresseren. Het was nl. slechts mogelijk pakketten aan concentratiekampen te zenden (dus Oranienburg, Dachau, Buchenwalde etc.) indien de pakketten voorzien waren van namen en data. De gegevens, die wij hadden, hebben wij met ontzettend veel getob en moeite van andere instanties moeten krijgen. We hebben nooit meer dan enige honderden (als het er zoveel waren) namen gehad van zich in concentratiekampen bevindende Nederlanders, de rest van onze zielige 2000 pakjes hebben wij van gefingeerde namen (uit een oud Nederlands telefoonboek) moeten voorzien."

De auto's waren er.

Wat de Joodse gedeporteerden aangaat vindt men in het rapport enige treffende passages, betrekking hebbend op het laatste stadium van de oorlog. „Begin Maart 1945" — zo lezen wij er — „ontving de heer Ferwerda, regeringscommissaris voor repatriëring, een schrijven van zijn vertegenwoordiger te Stockholm, de heer N. Woensdregt, meldende, dat onderhandelingen tot evacuatie van enige duizenden gevangenen te Bergen-Belsen waaronder 2 à 3000 Nederlanders, zich in een ver gevorderd stadium bevonden en dat deze personen in Zweden verwacht konden worden...... Zweedse Rode Kruis-bussen zouden voor het vervoer beschikbaar zijn, terwijl in Zweden een kamp voor onze landgenoten in gereedheid gebracht zou worden......"

„De heer Dentz (ambtenaar bij de repatriëring) deelt in zijn rapporten verder mede, dat hij de heren Ferwerda, De Groot (hoofdambtenaar aan Sociale Zaken) en de leden van de Commissie van Advies voor bijzondere Joodse belangen op de grote noodzakelijkheid wees om niets ongedaan te laten om deze kans te benutten. Hij vestigde de aandacht op de gevaren waaraan de mensen in Bergen-Belsen zouden blootgesteld worden, indien het kamp in de gevechtszone zou komen te liggen en op het gevaar van Duitse represailles tegen aldaar verblijvende Joden. Men weet, hoe dit maar al te zeer bewaarheid is geworden, doordat de Duitsers hen tenslotte in een tweetal treinen weggevoerd hebben, waarvan zij één in de Elbe hebben willen storten — wat gelukkig op het laatste ogenblik verhinderd kon worden — en de andere eerst weken later in de buurt van Treubitsch gevonden werd, nadat velen aan de doorgestane ontberingen waren bezweken. De Heer Dentz stelde voor, dat hij, of iemand anders, naar Stockholm te zenden zou worden, daar hij van oordeel was, dat de heer Woensdregt door zijn drukke werkzaamheden niet zoveel zou kunnen bereiken als iemand, die voor dit doel speciaal naar Stockholm zou gaan."

„Tekenend voor de waarde, die onze autoriteiten te Londen aan deze reddingskansen toekenden, is wel een brief van de heer Ferwerda aan zijn Stockholmse vertegenwoordiger, de heer Woensdregt (8 Maart 1945) waarin eerstgenoemd naar aanleiding van het aanbod van de heer Dentz opmerkt: „Ik zou toch nog in overweging moeten nemen of de zaak in voldoende mate dringend en van belang is."

Bij de nadering van de geallieerde strijdkrachten voerden de Duitsers de Joden weg met de hiervoor genoemde gevolgen.

Het is uiteraard niet met zekerheid vast te stellen of het Departement van Sociale Zaken door bovengenoemde feiten — het nalaten om iemand naar Stockholm te zenden, de weigering om de betreffende telegrammen te verzenden, het onvoldoende inlichten van het Departement van Buitenlandse Zaken — een reddingskans heeft laten voorbijgaan, die, ware deze benut, in dit geval beslist geslaagd zou zijn. De commissie is evenwel van oordeel, dat er in elk geval een reële kans heeft bestaan, gezien het feit, dat er nog in de laatste weken voor het einde van de oorlog Noren werden geëvacueerd. Ondanks de tegengestelde verklaringen van oud-minister Van den Tempel is de commissie van mening, dat de genoemde verzuimen en nalatigheden van onze Londense autoriteiten, in dit geval met name van de heer De Groot, er voor een groot deel de oorzaak van zijn, dat deze kans niet is benut.

Nooit gebruikt......

Natuurlijk zijn er ook dingen wèl georganiseerd, en grondig georganiseerd, om gereed te zijn voor het vlot naar huis brengen van weggevoerde Nederlanders. Daar was de hulp-equipe, in Zwitserland gevormd voor het thuisbrengen der in Oost-Europa toevende landgenoten. Men leze over de misère met die equipe het rapport van dr. A. Polak Daniels, haar leider. Op 24 Augustus 1944 had hij van de heer Ferwerda, de regeringscommissaris voor de repatriëring, instructie gekregen het team te organiseren. Terstond begon hij, bijgestaan door zijn vrouw, met de personeelkeuze. „Wij wierven, ons houdende aan de ons gegeven richtlijnen, 47 personen aan, die voor de 5 takken van dienst der equipe in aanmerking kwamen door capaciteiten, persoonlijkheid en ervaring: artsen, verpleegsters, een apotheker, sociale werksters, koks, chauffeurs, technici, boekhouders, tolken voor Pools en Russisch, een fourier, stenotypisten."

Sedert September 1944 (bevrijding van Frankrijk) werd herhaaldelijk gevraagd het team in te zetten, waar dan ook, Holland, Frankrijk of elders, in afwachting van de mogelijkheid naar Oost-Europa te gaan...... Tot December 1944 werd slechts één telegram ontvangen, ondertekend door de minister van Sociale Zaken: Dat ook legers dikwijls jaren moeten wachten, alvorens ingezet te worden......

„Tussen December 1944 en Maart 1945, aldus het rapport, ontvingen wij elkaar voortdurend tegensprekende opdrachten over aankoop van goederen. Een crediet werd verleend — een bedrag in Zwitserse francs, die achteraf bleken bedoeld te zijn als Hollandse guldens — zonder dat evenwel geld naar Zwitserland werd overgemaakt. Af en toe ontvingen wij telegrafisch de vraag of alles voor verzending in orde was — of de aankopen voltooid waren — dit als antwoord op ons voortdurend vragen het benodigde en toegezegde geld nu ook over te maken, aangezien wij in Zwitserland slechts „cash down" onze bestellingen konden plaatsen. Natuurlijk werd ook nimmer medegedeeld waarheen de verzending moest geschieden. Ook werd ons opgedragen reis- en vervoersmogelijkheden te onderzoeken, zonder dat het doel van de reis of de route werd aangegeven."

Eind April 1945 ontdekte dr. Polak Daniels te Londen,

„dat, behalve kantoormateriaal, alles, wat ons door de repatriëringsdienst opgedragen was in Zwitserland tegen exorbitante prijzen te kopen, bij diverse regeringsinstanties te Londen aanwezig was (medicamenten en kleding). Daarop stelde hij aan de repatriëringsdienst voor, de reeds vier maanden aangehouden onderhandelingen in Zwitserland te cancelen en liever het bedrag van Zw. fr. 200000 te sparen. Ons aanzien in Zwitserland zal evenwel niet bepaald versterkt zijn door deze vreemde gang van zaken."

„Conclusie: een team van ruim 40 elite werkkrachten, in opdracht van het Regeringscommissariaat voor repatriëring geëngageerd en gedurende vijf maanden gesalarieerd (kosten ruim 100.000 Zw. Fr. is nimmer ingezet."

En dan is de oorlog afgelopen, en is het zaak, de Nederlanders, die het er in de Duitse kampen levend afgebracht hebben, naar huis te brengen. Die Nederlanders hopen op snelle hulp, op hartelijkheid, op de komst van landgenoten. En dan is het weer hetzelfde verhaal van in-gebreke-blijven en onverschilligheid. Men leze wederom het rapport van dr. Polak Daniels, die na de wapenstilstand in Praag verbleef. Hoewel hij herhaaldelijk had gevraagd om „éénş in de week een Nederlands vliegtuig te sturen voor vervoer van zieken e.a., waarvoor alle permissies van Tsjechische en Russische autoriteiten door hem in orde waren gebracht, wordt dit „niet nodig" geacht: Resultaat: vele zieken, o.a. enige uit Auschwitz, werden door de Fransen zeer vriendelijk vervoerd, doch kwamen hierdoor niet regelrecht, maar met wekenlange vertraging via Parijs of Bodensee pas naar Holland; één jongen uit Auschwitz, die nog getransporteerd had kunnen worden, mits regelrecht naar Nederland, stierf eind Augustus in Praag zonder zijn familie terug gezien te hebben. Vervoer van zieken per truck of goederenwagen was natuurlijk niet mogelijk."

De repatriëringsmissie te Praag omvatte kol. mr. G. A. Boon, overste A. Hartog en dr. Polak Daniels. Laatstgenoemde meldt in zijn rapport:

„De overste Hartog heeft circa 14 dagen lang getracht contact te krijgen met de Unilever in Tsjechoslowakije, zonder succes, gezien de politieke toestand daar. Hij vertrok daarom (sic) op 5 Juli weer naar Londen en is nimmer op zijn post teruggekeerd. Gedurende zijn korte verblijf in Praag heeft hij zich met repatriëringszaken niet ingelaten, behalve een tocht naar Theresienstadt op één dag heen en weer en een enkel officieel bezoek.

Kolonel Boon vertrok reeds 2 Juli naar Londen, zonder opgaaf van redenen en zonder instructies achter te laten. De enige daad, die hij gedurende de in Praag doorgebrachte dagen gedaan heeft, is de bevrijding van de tekenaar Jo Spier, die door de Tsjechische autoriteiten gevangen werd gehouden.

De Zweedse consul, de heer Rosborg, had sedert de bevrijding alle zich meldende Nederlanders gerepatrieerd (ruim 2000) gesteund door 2 in Praag wonende Nederlanders, de heren Hanepen en Groenendaal."

„Ontelbare malen" — zo leest men verder — „is hij (de heer Rosborg) voor de aankomst der Ned. missie op en neer gereden naar Pilsen om transporten te organiseren (180 km. heen en terug) en in ieder opzicht heeft hij de belangen der Nederlanders behartigd; hij bleef dit doen, ook na de aankomst der missie Boon, aangezien deze geen consulaire bevoegdheden had. Zeer pijnlijk deed het ons dan ook aan, dat kol. Boon, die ten slotte de chef der missie was, uitermate weinig notitie van de heer Rosborg nam en hem nimmer enige beleefdheid heeft aangedaan, noch hem ooit heeft aangeboden, de vele voor de Nederlanders verbruikte benzine, die natuurlijk uiterst schaars was, te vergoeden, toen wij zelf benzine hadden gekregen."

Het was slechts één van de dingen, die Nederlands naam in het buitenland geen goed konden doen.

De wellicht vreselijkste twee zinnen uit het hele rapport zijn ter deze:

„Op de aan professor Gerbrandy, in Mei 1947 gestelde vraag, hoeveel maal en wanneer het verblijf van grote aantallen Nederlanders in Duitse concentratiekampen in de Londense Ministerraad ter sprake was gekomen, zei prof. Gerbrandy, eerst de omvangrijke notulen te moeten raadplegen, dat hij zich herinnerde, dat hierover enige malen was gesproken. Enige weken later moest hij echter berichten, dat hij hierover in de notulen **niets** had kunnen vinden."

Systematische uitroeiing der Godsdienst in China

Kerken en scholen worden kazernes en bioscopen

Het oprukken der communistische legers in China dringt nauwelijks door tot het Westen. De overwinningen van de communistische generaals Liu Piao en Liu Po Sjeng worden als incidenten behandeld en vergeten. Zij brengen het niet verder dan luttele regels, die zelfs geen lichte rimpeling veroorzaken in de openbare mening. Het Westen heeft zijn eigen zorgen. De moord op en Nderlandse missiebisschop en één van zijn missionarissen echter heeft de gebeurtenissen in het Verre Oosten dichterbij gebracht.

Waar het communisme de voet zet, in Europa of in Azië, wordt de godsdienst vervolgd en wordt het leven van de bedienaren bedreigd. Zekere tactische overwegingen, die in de schaal leggen, gelden niet voor Azië. Dáár kan de strijd een phase overslaan. Het drama in Kiangsjau is één klein onderdeel van een systematische campagne, die slechts één doel heeft: volledige uitroeiing van het christendom.

Pater Alexander S.J., die een visitatiereis door China maakte, heeft het K.N.P. de volgende cijfers en feiten voorgelegd in zake de katholieke missies in het door de communisten bezette deel van China:

In het laatste anderhalf jaar werden in 31 diocesen 305 priesters en orde-geestelijken gevangen genomen, 20 priesters vermoord, 327 kerken en missiestaties onteigend en meer dan 1600 scholen gesloten of door de communisten overgenomen. Vaak werden missiegebouwen na volledige plundering in communistische vormingscentra veranderd, wanneer er al geen kazernes voor rode troepen, stafkwartieren, volksgerechtshoven of bioscopen in kwamen, aldus „De Volkskrant".

„Wij zijn de baas".

Het Amerikaanse weekblad „Time" bevestigt deze communistische tactiek. Een katholieke missionaris, die nog in het door de communisten bezette gebied werkt, beschrijft een reis door het Zuidelijk deel van de provincie Hoepei. En „Time" voegt er aan toe: het leven van deze missionarissen is moeilijk en de gevaren nemen toe, naarmate de greep der communisten vaster wordt.

Pater C. (zijn naam kan om redenen van veiligheid niet worden genoemd), schrijft: „In gedachten zie ik telkens weer mijn vicaris voor me, die me op zekere dag de volgende opdracht gaf: „Ga met de muilezelwagen naar het dorpje X, waar de missionaris ziek ligt." Vóór het aanbreken van de dag gaan wij op weg. In mijn gezelschap bevinden zich een Chinese priester en een zieke leerling van de zusterschool. Het is een zware tocht. De Chinese priester en ik lopen op blote voeten door de modder, die tot boven onze enkels reikt. Ten slotte bereiken wij een dorp, waar de communisten juist een propaganda-meeting houden. Twee jongemannen springen op ons af, de revolvers op onze borst gericht. Na een uur ondervraging kunnen wij gaan. Voordat we echter goed en wel op weg zijn, worden we teruggeroepen. Wij trachten duidelijk te maken, dat de weg buitengewoon slecht is en dat wij ons doel niet zullen bereiken. „Niets mee te maken. Slechts ons doel is belangrijk", zegt een jongeman, die zijn machteloze slachtoffers met zichtbaar welgevallen bekijkt.

Eindelijk snauwt hij ons toe: „Gij kunt vertrekken, maar denk er aan, dat wij hier de baas zijn."

In een kleine boot steken wij de Zandrivier over. In deze streek zijn vele kerken, die echter bijna zonder uitzondering door de communisten in beslag genomen zijn. De godshuizen zijn scholen, vergaderlokalen, hoofdkwartieren of graanopslagplaatsen geworden.

Wij bereiken onze bestemming. De zieke missionaris, een Chinese priester, ligt uitgeput op zijn bed. Van de christenen in het dorp hoor ik, dat hun herder geestelijk volkomen geschokt is. Op de morgen van de derde dag delen twee soldaten mij mee, dat zij in de kerk een ziekenhuis gaan maken en de school voor kazerne bestemd is.

Erger dan de Japanners.

De bevolking is ontevreden. „Zij zijn erger dan de Japanners", zegt een oude boer. „Thuis heb ik niets meer te zeggen. Mijn zoons spelen de baas. Zij zijn arrogant en bedreigen iedereen met hun revolvers. De Japanners hebben zich nooit met het gezin bemoeid. De communisten echter vernietigen het ouderlijk gezag."

De Chinese priester herstelde van zijn zenuwschok, maar hij kon niet vervoerd worden, omdat de communisten ons alles ontnamen: onze kleren, fietsen, instrumenten, alles. Na twee weken was de missie volledig geplunderd. Wij droegen de H. Mis op in een afgelegen huis, maar de communisten ontdekten dit. Zij drongen het geïmproviseerden Godshuis binnen, maakten ruwe grappen en bespotten ons.

Toen de Japanners capituleerden, eisten de communisten de eer van de overwinning voor zich op. Vandaag vragen de Chinese christenen — en zij niet alleen — aan elke missionaris: „Wie zal deze communistische opmars tegenhouden, wie zal een einde maken aan deze nieuwe onderdrukking, pater? In Godsnaam, zeg het ons."

Het K.N.P. meldt uit Brussel, dat verscheidene missionarissen, behorende tot de Congregatie van Scheut, in China door de communisten gevangen genomen zijn. Over hun lot is niets met zekerheid bekend.